



SÚŤAŽ DEDINA ROKA

Od roku 2001 v snahe preveriť výsledky POD na Slovensku a na základe výzvy Európskeho pracovného spoločenstva pre obnovu dediny a rozvoj vidieka organizuje Slovenská agentúra životného prostredia pod záštitou MŽP SR súťaž „Dedina roka“. Podporu súťaži vyjadrilo niekoľko organizácií – Spolok pre obnovu dediny, Združenie miest a obcí Slovenska, Vidiecky parlament, Slovenská agentúra pre cestovný ruch, Agentúra pre rozvoj vidieka. Táto súťaž sa odvtedy na Slovensku organizuje každé dva roky, pričom obec, ktorá zvíťazí v národnom kole, je delegovaná v ďalšom roku reprezentovať SR v medzinárodnej súťaži o „Európsku cenu obnovy dediny“, organizovanú vyššie uvedeným spoločenstvom.

V prvom národnom kole v roku 2001 zvíťazila obec Soblahov. Okrem nej mali možnosť reprezentovať Slovensko aj obce Hrušov (r. 2003), Vlachovo (r. 2005) a Liptovská Teplička (r. 2007).



ŠTATISTIKA PROGRAMU

Do POD bolo za desať rokov jeho realizácie (1998 – 2007) zapojených spolu 2 097 obcí a 193 mikroregionálnych združení obcí (spolu to predstavuje 73 % všetkých obcí SR).

Za týchto desať rokov obce a mikroregióny podali celkom 10.512 žiadostí na dotácie v celkovom objeme 1,44 miliardy Sk. Podporených bolo 1989 projektov, v sumárnej výške necelých 144 miliónov Sk. Priemerná výška dotácie činila 72 tisíc Sk. Vzhľadom k obmedzeným finančným prostriedkom mohlo byť podporených každoročne v priemere iba 24 % všetkých požiadaviek.



KONTAKTY

Ministerstvo životného prostredia SR

Sekcia ochrany prírody a krajiny
Štúrova 1, 812 35 Bratislava
Tel.: +421/2/595 622 01, e-mail: ambros.ladislav@enviro.gov.sk

Slovenská agentúra životného prostredia

Centrum starostlivosti o vidiecke životné prostredie
Tajovského 28, 975 90 Banská Bystrica
Tel.: +421/48/4374 171, e-mail: anna.krsakova@sazp.sk
www.sazp.sk/POD



PROGRAM OBNOVY DEDINY

10 ROKOV REALIZÁCIE



PROGRAM OBNOVY DEDINY

Inštitucionálne je POD viazaný uznesením vlády SR č. 222/1997 k "Programu obnovy dediny na Slovensku, Aktualizácii 1996" a s uznesením vlády SR č. 486/1999 k "Správe o zabezpečení Programu obnovy dediny od roku 1998".

PREDMET PROGRAMU OBNOVY DEDINY

POD vychádza z princípu obnovy duchovného, hmotného a prírodného prostredia. Základným znakom tohto procesu je smerovanie k zachovaniu identity sídli, krajiny a kultúry vidieka.

I. **POD ako otvorený, dynamický vývojový proces**, v rámci ktorého samospráva a občania dediny, v spolupráci s miestnymi podnikateľmi, za pomoci odborníkov a podpory štátu plánujú, projektujú a realizujú aktivity, ktoré prispievajú k zlepšeniu a skrášleniu životného prostredia s cieľom trvalého zvýšenia štandardu života na dedine vrátane zachovania jeho špecifik. Základným nástrojom programu je zvýšená občianska aktivita, ktorá je jeho hnacím motorom šetriacim finančné prostriedky. Je samosprávnym programom, úloha štátu v ňom je podporná.

II. **POD ako jednoduchý plánovací dokument**, ktorý vypracúva obec ako základný dokument pre svoj udržateľný rozvoj. Tvorba týchto strategických dokumentov je dôležitá po vstupe do EÚ, vytvára základný rámec pre absorpčnú schopnosť štrukturálnych fondov a je podmienkou úspešnosti projektov na lokálnej úrovni. U projektov sa kladie dôraz na riešenia šetrné k životnému prostrediu, smerujúce k zachovaniu charakteristického vzhľadu vidieckeho sídla a krajiny a udržaniu a oživeniu tradícií, a podporujúce trvalodržateľný rozvoj.

III. **POD ako dotačný program je od roku 1998 jediný systémový finančný nástroj štátu**, zameraný na podporu rozvoja hlavne malých obcí. Realizuje ho rezort životného prostredia dotovaním malých projektov obnovy vidieckeho životného prostredia, ktorých žiadateľom aj prijímateľom sú vidiecke obce, prípadne ich združenia. Okrem dotácií Ministerstvo životného prostredia SR podporuje tieto aktivity aj nepriamo – prostredníctvom odbornej činnosti Slovenskej agentúry životného prostredia, ktorá vykonáva poradenstvo, monitoring, osvetu a propagáciu, medzinárodnú spoluprácu a vzdelávacie aktivity v oblasti obnovy dediny a starostlivosti o vidiecku krajinu.



CIELE PROGRAMU OBNOVY DEDINY

Hlavným cieľom POD je udržať človeka na vidieku. Vytvoriť ekonomické, organizačné a odborné predpoklady podpory vidieckych komunit k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o harmonický rozvoj zdravého životného prostredia, udržiavanie prírodných a kultúrnych hodnôt vidieckej krajiny a rozvoj ekologicky nezávadného hospodárstva s využívaním domácich zdrojov. Rámcové ciele vychádzajú z konkrétnych podmienok každej dediny so zameraním najmä na:

- obnovu a rozvoj miestnych kultúrnych a spoločenských tradícií, upevňovanie lokálnych a regionálnych osobitostí, zachovanie identity vidieckeho sídla a krajiny, podporu remesiel a tradičných zručností, obnovu pospolitosti a udržanie vidieckeho štýlu života,
- racionálne využívanie prírodných zdrojov a produkčného potenciálu pôdy, rozvoj poľnohospodárskeho a nepoľnohospodárskeho podnikania, služieb, cestovného ruchu, miestnych výrobcov, realizáciu regionálneho rozvoja na miestnej úrovni,

- obnovu špecifického rázu vidieckej zástavby, rekonštrukciu a modernizáciu zanedbaného domového a bytového fondu, zlepšenie základnej občianskej vybavenosti a technickej a environmentálnej infraštruktúry, využívanie domácich zdrojov surovín a materiálov, ochranu charakteristického vzhľadu a črt vidieckeho sídla a krajiny,

- udržiavanie a rozvoj regeneračnej, rekreačnej a terapeuticko-funkcie vidieckeho priestoru, využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zavádzanie technológií a techník priaznivých pre ŽP a vhodných pre vidiecke prostredie.

Rozsah a obsah jednotlivých cieľov, ich priority a časový rozvrh realizácie si stanovujú obce sami podľa poznania miestnych podmienok a vízie rozvoja obce. Využívajú pri tom metódy a postupy implementácie Miestnej Agendy 21.

